

KOMENTÁŘ K ZÁKLADNÍM VÝSLEDKŮM SLDB 2011 V PARDUBICKÉM KRAJI

Definitivní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 jsou poprvé zpracovány podle místa obvyklého bydliště sčítaných osob. Při porovnávání s předchozími sčítáními je nutno mít na zřeteli, že údaje tedy nejsou plně srovnatelné.

Místo **obvyklého pobytu** je místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku (bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod.) a kde je členem konkrétní domácnosti. Toto místo uvedly sčítané osoby na sčítacím formuláři; vyhodnocovány ale byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu (v případě cizinců přechodného pobytu, dlouhodobého pobytu, nebo povoleného pobytu azylanta) a místě sečtení.

Výsledky několika předchozích sčítání (SLDB 1961 až 2001) byly zpracovány podle **místa trvalého pobytu**, tedy podle pobytu úředně hlášeného, a to bez ohledu na to, kde osoba skutečně bydlela nebo kde byla sečtena.

OBYVATELSTVO

K 26. 3. 2011 mělo na území Pardubického kraje své **obvyklé bydliště** 511 627 osob, v tom 252 310 mužů a 259 317 žen. Z celkového počtu osob s obvyklým pobytem v kraji zde mělo zároveň trvalý pobyt 502 389 obyvatel, což představuje 98,2% podíl na počtu obyvatel celkem. Dlouhodobý pobyt mělo na území kraje 7 089 osob (1,4% podíl). Mezi kraji České republiky zaujímal Pardubický kraj v počtu obyvatel 11. místo. V okrese Chrudim bylo sečteno 103 199 obyvatel s obvyklým pobytem, v okrese Pardubice 168 423 osob, okres Svitavy měl 103 245 obyvatel a v okrese Ústí nad Orlicí mělo obvyklý pobyt 136 760 osob. Z okresů Pardubického kraje byl nejvyšší podíl obyvatel s trvalým pobytem na celkovém počtu obyvatel s obvyklým pobytem zjištěn v okrese Svitavy (99,3 % osob). Naopak nejnižší podíl obyvatel s trvalým pobytem měl okres Pardubice, a to 96,6 %; současně však v tomto okrese byl nejvyšší počet i podíl cizinců s dlouhodobým pobytem.

V roce 2011 žilo v Pardubickém kraji 240 899 **rodáků**, tj. obyvatel, kteří se narodili v obci svého současného obvyklého bydliště. Tento počet představuje 47,1 % obyvatel kraje, což odpovídá republikové hodnotě. Z okresů kraje žilo nejvíce rodáků v okrese Svitavy (49,3 %). Ze dvanácti správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) Pardubického kraje bylo sečteno relativně nejvíce rodáků v SO ORP Hlinsko (54,2 % obyvatel), dále na Českořebovsku a Poličsku. Nejnižší podíl rodáků byl zaznamenán na Přeloučsku (40,5 %).

Podle výsledků sčítání mělo na území Pardubického kraje má své obvyklé bydliště 12 340 **cizinců**, což znamená 2,4% podíl na celkovém počtu obyvatel kraje. V celé České republice byl tento podíl 4,0%. Cizinci, kteří měli obvyklé bydliště v Pardubickém kraji, žili především v krajském městě a jeho okolí. V okrese Pardubice bylo sečteno 6 797 cizinců (více než polovina počtu cizinců v kraji), ve správním obvodu ORP Pardubice mělo obvyklý pobyt 5 829 cizinců (47,2 % počtu cizinců v kraji) a ve městě Pardubice žilo 4 820 cizinců, což je více než třetina celkového počtu cizinců v kraji. V Pardubickém kraji žilo nejvíce cizinců s ukrajinským státním občanstvím (3 460), se slovenským státním občanstvím (3 187) a s vietnamským státním občanstvím (1 598).

Z analýzy složení obyvatelstva Pardubického kraje podle **věku** vyplývá, že 75 093 osob (14,7 % z celkového počtu obyvatel kraje) bylo v době sčítání mladších 15 let, 352 543 osob bylo ve věku 15 – 64 let (68,9 % podíl na celkovém počtu obyvatel kraje) a 82 330 obyvatel bylo ve věku 65 a více let (podíl na celkovém počtu obyvatel kraje byl 16,1 %). Ve srovnání s celou Českou republikou měl Pardubický kraj mírně vyšší podíl dětí do 15 let na celkovém počtu obyvatel (o 0,4 procentního bodu). Mezi kraji České republiky měl Pardubický kraj čtvrtý nejvyšší podíl dětí mladších 15 let na celkovém počtu obyvatel. Z okresů kraje žilo relativně nejvíce dětí ve věku do 15 let v okrese Ústí nad Orlicí, ze správních obvodů ORP byl nejvyšší podíl dětí na Holicku a Lanškrounsku. Z porovnání velikostních skupin obcí podle věku obyvatel je patrné, že nejvíce dětí mělo obvyklé bydliště v obcích s počtem obyvatel 500 – 999.

Index stáří (počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 dětí mladších 15 let) byl v Pardubickém kraji 109,6 (v celé republice 110,5). Mezi okresy kraje byl nejvyšší index stáří v okrese Pardubice (119,4), nejnižší v okrese Ústí nad Orlicí (101,6). Ze správních obvodů ORP kraje byl nejvyšší index stáří na Přeloučsku (125,3) a nejnižší na Lanškrounsku (89,6). Z hlediska velikostních skupin obcí byl index stáří nejvyšší v krajském městě (142,8), nejnižší v obcích s počtem obyvatel 500 – 999 (85,6).

Z hlediska **rodinného stavu** žilo na území kraje 200 135 svobodných (39,1 % z celkového počtu obyvatel kraje), 225 177 ženatých a vdaných (44,0% podíl na počtu obyvatel kraje), 47 434 rozvedených (9,3 % z počtu obyvatel v kraji celkem) a 37 967 ovdovělých (7,4% podíl). Zbývající 0,2 % populace kraje představují osoby žijící v registrovaném partnerství a osoby s nezjištěným rodinným stavem. Podíl počtu svobodných mužů na celkovém počtu mužů s obvyklým bydlištěm na území kraje byl o 9,7 procentních bodů vyšší než podíl počtu svobodných žen na počtu žen celkem. Naopak u rozvedených byl podíl počtu rozvedených žen na počtu žen celkem o 1,7 procentního bodu vyšší než podíl počtu rozvedených mužů na celkovém počtu mužů žijících v kraji. V celkovém počtu ovdovělých osob obvykle bydlících na území kraje (37 967) převažovaly ovdovělé ženy (31 467; 82,9 % z počtu ovdovělých osob celkem). Vdovců v kraji žilo pouze 6 500, což představovalo 17,1 % z ovdovělých celkem. Podíl počtu ovdovělých žen na celkovém počtu žen žijících v kraji byl téměř o 10 procentních bodů vyšší než podíl počtu ovdovělých mužů na celkovém počtu mužů s obvyklým pobytem v Pardubickém kraji.

Z porovnání úrovně **vzdělanosti** osob ve věku 15 a více let vyplývá, že v Pardubickém kraji žilo 77 974 osob, které uvedly jako nejvyšší ukončené vzdělání základní vzdělání (zahrnuje i osoby s neukončeným základním vzděláním), což představuje 17,9 % z celkového počtu obyvatel kraje 15letých a starších (17,6 % v celé České republice), více než třetina (36,6 %) měla střední vzdělání bez maturity včetně vyučení (v celé republice to bylo 33,0 %). Mezi kraji České republiky zaujímal Pardubický kraj v počtu osob se středním vzděláním bez maturity (včetně vyučení) druhé místo. Podíl počtu osob, které uvedly jako nejvyšší ukončené vzdělání úplné střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné včetně nástavbového, na celkovém počtu obyvatel 15letých a starších byl 31,1 % (31,2 % v celé České republice). Vysokoškolsky vzdělaných obyvatel žilo na území kraje 43 246, což znamenalo podíl 9,9 % (12,5 % v celé republice). Bez vzdělání bylo 0,4 % obyvatel kraje příslušného věku, což je o 0,1 procentního bodu nižší hodnota než v celé České republice. Ze správních obvodů ORP kraje žilo relativně nejvíce obyvatel se základním vzděláním na Králicku a v SO ORP Moravská Třebová. Na Pardubicku byl zjištěn největší podíl osob se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolsky vzdělaných. Z hlediska velikostních skupin obcí žilo nejvíce osob se základním vzděláním v obcích s počtem obyvatel do 199. Relativně nejvíce osob s ukončeným středním vzděláním s maturitou mělo obvyklý pobyt ve městě Chrudim. Vysoký podíl vysokoškolsky vzdělaných byl zjištěn v krajském městě, a to 15,3 % z celkového počtu obyvatel starších 14 let.

V Pardubickém kraji se 246 779 obyvatel (48,2% podíl na obyvatelstvu celkem) zařadilo mezi **ekonomicky aktivní** a 243 033 osob (47,5% podíl) mezi **ekonomicky neaktivní**. V celé České republice byl podíl ekonomicky aktivních na obyvatelstvu celkem 48,7 % a podíl ekonomicky neaktivních 45,8 %. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo kraje tvořili z 91,0 % zaměstnaní a z 9,0 % nezaměstnaní. V celé republice bylo zjištěno 9,8 % nezaměstnaných. Největší skupinu ze zaměstnaných představovali zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní a pomáhající rodinní příslušníci (92,3 %), dále pracující důchodci (4,2 %) a ženy na mateřské dovolené (2,1 %). Podle postavení v zaměstnání mezi zaměstnanými převládali zaměstnanci (79,4 %). Dále následovala skupina podnikatelů bez zaměstnanců (11,7 %) a podnikatelů se zaměstnanci (3,4 %). Podle odvětví ekonomické činnosti pracovali zaměstnaní především v průmyslu (30,4 %), velkoobchodě, maloobchodě, opravách a údržbě motorových vozidel (9,7 %) a ve stavebnictví (6,9 %). Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvořili ze 48,7 % nepracující důchodci, z 31,0 % žáci, studenti a učni, z 16,7 % osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby, z 3,6 % osoby ostatní s vlastním zdrojem obživy. U téměř 22 tisíc obyvatel kraje nebyla ekonomická aktivita zjištěna. Ze správních obvodů ORP byl největší podíl ekonomicky aktivních na Pardubicku (50,2 %) a Přeloučsku (49,5 %), nejvyšší podíl nezaměstnaných byl zjištěn v SO ORP Moravská Třebová (14,2 %) a na Svitavsku (12,4 %). Z hlediska velikostních skupin obcí byl nejvyšší podíl ekonomicky aktivních zaznamenán v krajském městě (50,5 %), v obcích s počtem obyvatel do 199 byl největší podíl nezaměstnaných (11,1 %).

Zodpovězení otázky **národnosti** bylo při sčítání lidu, domů a bytů 2011 dobrovolné. Tuto otázku se rozhodlo nezodpovědět 25,6 % obyvatel kraje. Po české národnosti (362 436 osob) se obyvatelé Pardubického kraje nejčastěji hlásili k národnosti slovenské (4 789 osob, 1,3 % obyvatel kraje, kteří otázku zodpověděli), třetí nejpočetnější byla národnost moravská (4 514 osob, podíl 1,2 %), následovaná národnostmi ukrajinskou a vietnamskou. Moravská národnost byla nejvíce zastoupena ve správním obvodu ORP Moravská Třebová a na Svitavsku. Ke slovenské národnosti se nejčastěji hlásili obyvatelé Králicka a Pardubicka.

Odpověď na otázku **náboženské víry** byla také dobrovolná. Tuto otázku zodpovědělo 54,6 % obyvatel kraje. Z 279 593 osob, které otázku víry zodpověděly, se 25,1 % označilo za věřící hlásící se k církvi nebo náboženské společnosti, 11 % obyvatel kraje se přiřadilo k věřícím nehlásícím se k církvi nebo náboženské společnosti a 63,9 % osob bylo bez náboženské víry. Z jednotlivých církví byla nejvíce zastoupena Církev římskokatolická, ke které se přihlásilo 72,0 % věřících hlásících se k církvi nebo náboženské společnosti, dále Českobratrská církev evangelická (7,2 % věřících) a Církev československá husitská (3,0 % věřících). Za věřící (hlásící se i nehlásící se k určité církvi nebo náboženské společnosti) se označilo 100 990 obyvatel

kraje. Nejčastěji se za věřící označili obyvatelé Poličska, Litomyšlska a Hlinecka. Z velikostních skupin obcí žilo relativně nejvíce věřících v nejmenších obcích s počtem obyvatel do 199.

Sčítání lidu, domů a bytů 2011 zjišťovalo **způsob bydlení obyvatelstva**. V bytech se sečetlo 97,6 % osob z bydlících celkem. V zařízeních (tzn. svobodárny, domovy důchodců, penziony pro důchodce, dětské domovy, ústavy sociální péče, ubytovny, studentské koleje, domovy mládeže, internáty, léčebny, sanatoria, kojenecké ústavy, lázeňské ústavy apod.) mělo obvyklý pobyt 9 646 osob, což představuje 1,9% podíl na bydlících celkem. Osob bydlících jinde (tj. osob, které měly místo obvyklého pobytu v nouzových obydlích, mobilních objektech, rekreačních chatách, chalupách nebo v obytných domech, ale mimo byty) se v kraji sečetlo 2 701 (0,5 % podíl na bydlících celkem).

Sčítání v roce 2011 se poprvé zabývalo zjišťováním počtu **bezdomovců**, konkrétně té skupiny lidí bez domova, kteří využívají služeb sociálních zařízení, jako jsou například azylové domy a domy na půli cesty. V kraji se sečetlo 537 bezdomovců, což znamenalo 0,1% podíl na obyvatelstvu kraje celkem, tedy shodný podíl jako v celé České republice. Mezi kraji České republiky byl v Pardubickém kraji zjištěn pátý nejvyšší podíl bezdomovců. Ze správních obvodů ORP bylo nejvíce bezdomovců sečteno v SO ORP Česká Třebová (0,29% podíl na obyvatelstvu celkem) a na Svitavsku (podíl 0,25 %). Bezdomovci se nejvíce vyskytovali ve městech s počtem obyvatel 10 – 20 tisíc.

DOMY

Při sčítání lidu, domů a bytů 2011 bylo na území Pardubického kraje sečteno 128 618 **domů**, tzn. domů určených k bydlení (objektů s byty (bytem) i ubytovacích zařízení bez bytu, pokud slouží k bydlení). **Obydlených domů** bylo 104 850, což představuje 81,5 % z celkového počtu domů. V celé České republice byl tento podíl téměř o dva procentní body vyšší. Největší podíl obydlých domů na počtu domů celkem byl na Pardubicku a ve správním obvodu ORP Česká Třebová. Z velikostních skupin obcí bylo relativně nejvíce obydlých domů v krajském městě.

Z celkového počtu obydlých domů bylo 94 008 (89,7 %) **rodinných domů**, 9 080 (8,7 %) **bytových domů** a 1 762 (1,7 %) ostatních budov. V celé republice byl podíl rodinných domů na obydlých domech celkem 86,4 % a podíl bytových domů 11,7 %. Ze správních obvodů ORP byl největší podíl rodinných domů na Holicku a dále shodně na Hlinecku a Litomyšlsku, nejvyšší podíl bytových domů na Pardubicku a v SO ORP Česká Třebová. Největší podíl rodinných domů na celkovém počtu obydlých domů byl zaznamenán v nejmenších obcích s počtem obyvatel do 199, největší podíl bytových domů pak ve velikostní skupině obcí 50 000 – 99 999 obyvatel, která je v Pardubickém kraji zastoupena pouze krajským městem. Z celkového počtu osob, které měly své obvyklé bydliště v obydlých domech, bydlelo 60,1 % v rodinných domech (o 11,2 procentního bodu více, než byl republikový podíl). Největší podíl obyvatel žijících v rodinných domech byl zaznamenán na Holicku a na Hlinecku.

Z analýzy obydlých domů z hlediska **vlastnictví** vyplývá, že 85,2 % obydlých domů bylo ve vlastnictví fyzických osob, 7,5 % domů bylo ve spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek), 2,6 % domů vlastnily obce nebo stát a 1,4 % obydlých domů bylo ve vlastnictví bytových družstev. Ze správních obvodů ORP byl nejvyšší podíl vlastníků – fyzických osob na Hlinecku, Litomyšlsku a Holicku, kde byl zároveň největší podíl rodinných domů z obydlých domů celkem. Spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek) bylo nejvíce zastoupeno na Pardubicku, kde byl nejvyšší podíl bytových domů. Tato návaznost platí i u velikostních skupin obcí.

V Pardubickém kraji bylo za posledních deset let **vystavěno nebo zrekonstruováno** 12 571 obydlých domů, což představuje 12,0 % z počtu obydlých domů celkem (12,2 % v celé republice). Počet obydlých domů, které byly vystavěny nebo zrekonstruovány v roce 1919 a dříve byl 12 520 (11,9% podíl na celkovém počtu obydlých domů). Od roku 2001 bylo postaveno nebo zrekonstruováno nejvíce domů na Pardubicku a Holicku, z velikostních skupin obcí pak v obcích s počtem obyvatel 1 000 – 1 999.

Průměrné stáří rodinných domů v kraji bylo 48,0 let, u bytových domů to bylo 46,3 roku. Průměrné stáří rodinných domů bylo nejvyšší na Svitavsku, z velikostních skupin obcí v obcích s počtem obyvatel do 199. Nejnižší průměrné stáří rodinných domů bylo zaznamenáno na Žambersku a v obcích s počtem obyvatel 500 – 999. Nejvyšší průměrné stáří bytových domů bylo zjištěno na Králicku, z velikostních skupin obcí v nejmenších obcích. Nejnižší průměrné stáří bytových domů bylo na Lanškrounsku a v obcích s počtem obyvatel 500 – 999.

Z celkového počtu 104 850 obydlených domů v kraji bylo 74 980 (71,5 %) domů jednobytových, 21 239 (20,3 %) domů mělo dva nebo tři **byty**, čtyři až jedenáct bytů bylo v 5 992 (5,7 %) domech a 2 540 (2,4 %) obydlených domů mělo dvanáct a více bytů. Z obydlených domů v Pardubickém kraji bylo 91 741 (87,5 %) jedno až dvou podlažních, 6 530 (6,2 %) mělo tři až čtyři nadzemní **podlaží** a 2 087 (2,0 %) domů mělo 5 a více nadzemních podlaží. Z územního hlediska bylo nejvíce obydlených domů s jedním až třemi byty a zároveň domů s jedním nebo dvěma podlažími v oblastech s nejvyšším podílem rodinných domů – Holicko, Litomyšlsko a Hlinecko a v malých obcích. Naopak nejvyšší podíl domů se čtyřmi a více byty a zároveň domů se třemi a více podlažími byl na Pardubicku a ve správním obvodu ORP Česká Třebová, kde byl zaznamenán nejvyšší podíl bytových domů.

Z analýzy domovního fondu z hlediska **materiálu nosných zdí** vyplývá, že v Pardubickém kraji bylo 91,1 % obydlených domů vystavěno z kamene, cihel nebo tvárnic, dalším nejčastěji využívaným materiálem jsou stěnové panely (použity u 2,6 % obydlených domů). Z hlediska **technické vybavenosti** bylo 53,1 % obydlených domů napojeno na kanalizační síť, 93,3 % mělo připojení na vodovod, v 61,2 % domů byl zaveden plyn a 78,7 % obydlených domů mělo ústřední topení. Relativně nejvíce obydlených domů, které měly zaveden plyn, bylo sečteno na Pardubicku a Přeloučsku, z velikostních skupin obcí pak v krajském městě. Nejnižší podíl domů připojených na kanalizační síť byl zaznamenán na Litomyšlsku a Lanškrounsku a v obcích s počtem obyvatel do 199.

Z výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2011 vyplývá, že v Pardubickém kraji bylo 23 695 **neobydlených domů s byty**, což představuje 18,4 % celkového počtu domů v kraji. V celé České republice byl podíl neobydlených domů 16,5 %. Z celkového počtu neobydlených domů bylo 97,4 % domů rodinných a 0,5 % domů bytových. Nejčastěji bylo jako důvod neobydlenosti uvedeno, že dům slouží k rekreaci (82,8 % ze zjištěných), dále se jednalo o domy nezpůsobilé k bydlení (10,3 %) a o přestavbu domu (6,9 %). Nejčastěji byly neobydlené domy využívány k rekreaci na Hlinecku a na Poličsku, z velikostních skupin obcí v nejmenších obcích s počtem obyvatel do 199.

BYTY

K 26. 3. 2011 bylo v Pardubickém kraji sečteno 233 798 **bytů**, z toho bylo 196 288 **obydlených bytů** (84,0 % podíl na bytech celkem, v celé České republice 86,3 %). Z celkového počtu obydlených bytů bylo 108 878 (55,5 %) bytů v rodinných domech, 84 414 (43,0 %) bytů v bytových domech a 2 996 (1,5 %) v ostatních budovách. Ve srovnání s celou republikou bylo v Pardubickém kraji o téměř 12 procentních bodů větší zastoupení bytů v rodinných domech, naopak měl Pardubický kraj o 12 procentních bodů nižší podíl bytů v bytových domech, než byla republiková hodnota.

Z hlediska **právního důvodu užívání bytu** bylo 45,1 % bytů z celkového počtu obydlených bytů ve vlastním domě, 17,9 % bytů bylo v osobním vlastnictví a 17,9 % bytů tvořily byty nájemní. Největší podíl bytů ve vlastním domě byl zaznamenán v oblastech s největším podílem bytů v rodinných domech – na Holicku a Litomyšlsku, z hlediska velikostních skupin obcí v nejmenších obcích. Největší podíl bytů v osobním vlastnictví a nájemních bytů byl zjištěn na Pardubicku, které je charakteristické nejvyšším zastoupením bytových domů.

Při sčítání 2011 byl v obydlených bytech zjišťován též **počet obytných místností** s plochou 8 m² a více. V Pardubickém kraji byly nejčastěji zastoupeny byty se čtyřmi obytnými místnostmi (28,5 % z celkového počtu obydlených bytů), dále byty se třemi obytnými místnostmi (25,2 %) a byty, ve kterých bylo pět a více obytných místností (23,9 % podíl na počtu obydlených bytů celkem). Průměrný počet obytných místností s plochou 8 m² a více v obydlených bytech kraje byl 3,8 (3,7 v celé republice). Nejvyšší průměrný počet obytných místností byl na Holicku, Litomyšlsku a Hlinecku, kde je největší zastoupení obydlených bytů v rodinných domech, a v obcích s počtem obyvatel do 2 tisíc. Nejnižší průměrný počet obytných místností byl zjištěn v bytech na Pardubicku a Českořebovsku, tzn. v oblastech s největším podílem bytů v bytových domech.

V obydlených bytech Pardubického kraje nejčastěji žily dvě osoby, a to v 57 561 bytě (29,3 % z celkového počtu obydlených bytů). V 54 135 (27,6 %) obydlených bytech žila v době sčítání pouze jedna osoba, naproti tomu v 5 768 (2,9 %) bytech žilo šest a více osob. Průměrný **počet osob na jeden byt** byl v Pardubickém kraji 2,5 osoby, což odpovídá republikové hodnotě. Nejvyšší průměrný počet osob na jeden byt byl zjištěn na Litomyšlsku, Holicku a Hlinecku, naopak nejnižší na Pardubicku a Českořebovsku. Z hlediska velikostních skupin obcí žil nejvyšší průměrný počet osob v jednom bytě v menších obcích, kde jsou většinou vystavěny rodinné domy s byty s vyšším počtem obytných místností.

Z analýzy **technické vybavenosti** obydlených bytů v Pardubickém kraji vyplývá, že 62,5 % obydlených bytů mělo zaveden plyn, v 93,2 % bytů byl vodovod a 92,0 % obydlených bytů mělo teplou vodu. Příklad na kanalizační síť mělo 69,0 % obydlených bytů v kraji, žumpu nebo jímku využívalo 26,6 % bytů. Vlastním splachovacím záchodem bylo vybaveno 92,7 % bytů, vlastní koupelnu nebo sprchový kout mělo 93,4 % obydlených bytů v Pardubickém kraji. Z porovnání s úrovní technické vybavenosti obydlených bytů v celé ČR vyplývá, že byty v Pardubickém kraji jsou v menší míře napojeny na kanalizační síť a větší procento bytů než v ČR využívá žumpu nebo jímku. To odpovídá faktu, že v Pardubickém kraji je podstatně vyšší zastoupení bytů v rodinných domech (ty jsou v menší míře napojeny na kanalizační síť) než v ČR. Naopak v Pardubickém kraji jsou byty lépe vybaveny vlastním splachovacím záchodem a koupelnu nebo sprchovým koutem než v celé republice.

Z celkového počtu obydlených bytů mělo 78,4 % bytů ústřední topení, 9,7 % etážové topení s kotlem v domě a 8,8 % obydlených bytů používalo k **vytápění** kamna. Jako **energie používaná k vytápění** byl nejčastěji využíván plyn (používalo 41,4 % obydlených bytů), 24,1 % bytů využívalo k vytápění teplo z kotleny mimo dům, 10,7 % bytů topilo uhlím, koksem nebo uhelnými briketami a 9,4 % obydlených bytů používalo k vytápění dřevo. Nejméně byla k vytápění využívána elektrická energie, a to pouze v 5,6 % obydlených bytů. Ústřední topení měly nejčastěji zavedeny byty na Pardubicku, kde bylo největší zastoupení bytových domů. Kamna používaly k topení nejvíce domy v nejmenších obcích a z územního hlediska Žambersko. Dálkový způsob vytápění (z kotleny mimo dům) nejvíce využívaly byty na Pardubicku. Uhlím, koksem nebo uhelnými briketami se nejčastěji topilo na Žambersku, kde byla k vytápění ve velké míře využívána kamna. Dřevo bylo k vytápění nejvíce používáno na Králicku.

Obydlené byty v Pardubickém kraji měly **průměrnou obytnou plochu na jeden byt** 66,5 m² (v celé ČR to bylo 65,3 m² na jeden byt). Podstatně větší průměrnou obytnou plochu na jeden byt vykazovaly byty v rodinných domech (77,8 m²) než byty v bytových domech (52,2 m²). Největší průměrnou obytnou plochu na jeden byt měly rodinné domy na Pardubicku, z velikostních skupin obcí pak rodinné domy v obcích s počtem obyvatel 20 000 – 49 999 (zastoupeno pouze městem Chrudim). Nejmenší průměrnou obytnou plochu vykazovaly byty v rodinných domech na Svitavsku a v nejmenších obcích. V bytových domech byly byty s největší obytnou plochou zjištěny na Holicku a v obcích s počtem obyvatel do 199, nejmenší pak na Lanškrounsku a Orlickoústecku.

Průměrná obytná plocha na jednu osobu byla v obydlených domech kraje 32,3 m² (32,5 m² v celé ČR). V rodinných domech měla jedna osoba k dispozici průměrně 34,9 m², nejvíce na Pardubicku a ve městech Chrudim a Pardubice, nejméně pak na Svitavsku, Lanškrounsku a v menších obcích. V bytových domech byla průměrná obytná plocha na jednu osobu 28,9 m². Největší obytnou plochu měli k dispozici obyvatelé bytových domů žijící na Pardubicku, nejmenší pak na Králicku a v menších obcích.

Z hlediska **typu (kvality)** bylo 93,1 % obydlených bytů označeno za byty standardní (tzn. byty s ústředním topením a úplným nebo částečným příslušenstvím, případně byty bez ústředního topení s úplným příslušenstvím). Za byty se sníženou kvalitou (byty bez ústředního topení s částečným příslušenstvím, případně s úplným příslušenstvím, ale ne vlastním) bylo označeno 4,9 % obydlených bytů (o 0,7 procentního bodu méně než republiková hodnota). Nejvyšší podíl bytů se sníženou kvalitou byl zjištěn v obcích s počtem obyvatel do 199, z územního hlediska ve správním obvodu ORP Moravská Třebová a Králíky.

Při sčítání v roce 2011 bylo v Pardubickém kraji sečteno 37 510 **neobydlených bytů** (tj. bytů, ve kterých neměla žádná osoba obvyklý pobyt). Ze zjištěných důvodů neobydlenosti bylo nejčastěji uvedeno, že byt slouží k rekreaci (u 72,5 % zjištěných případů), je nezpůsobilý k bydlení (11,5 %) nebo v něm probíhá přestavba (10,5 %). Neobydlené byty sloužící k rekreaci se nejčastěji vyskytovaly v nejmenších obcích. Ze správních obvodů ORP byly neobydlené byty nejvíce využívány k rekreaci na Hlinceku a na Poličsku.

DOMÁCNOSTI

Z výsledků sčítání 2011 vyplývá, že v Pardubickém kraji žilo 207 396 **hospodařících domácností**, v tom bylo 137 000 (66,1 %) domácností rodinných a 70 396 (33,9 %) domácností nerodinných. Z celkového počtu **rodinných domácností** bylo 133 552 (97,5 %) domácností tvořeno jednou rodinou a 3 448 (2,5 %) domácností bylo tvořeno dvěma a více rodinami. Z rodinných domácností tvořených jednou rodinou bylo 108 326 (81,1 %) domácností úplných a 25 226 (18,9 %) domácností neúplných. V celé republice byl podíl úplných rodin 78,6 % a neúplné rodiny byly zastoupeny 21,4 %. Z hlediska velikostních skupin obcí byl podíl počtu úplných rodin na počtu hospodařících domácností celkem nejvyšší v obcích s méně než tisícem obyvatel. Hospodařící domácnosti tvořené dvěma a více rodinami byly nejvíce zastoupeny v obcích s počtem obyvatel do 499.

Z celkového počtu 108 326 **úplných rodin** z kategorie hospodařících domácností tvořených jednou rodinou bylo 45 395 rodin (41,9 %) se závislymi (ekonomicky neaktivními, ve věku do 25 let) dětmi a 62 931 (58,1 %) tvořily rodiny bez závislých dětí. Relativně nejvíce úplných rodin se závislymi dětmi žilo v obcích s 500 – 999 obyvateli.

Neúplné rodiny se závislymi dětmi, kterých v kraji žilo 13 102, se na celkovém počtu neúplných rodin (25 226) podílely 51,9 %. Podíl počtu neúplných rodin se závislymi dětmi na celkovém počtu hospodařících domácností činil 6,3 %, v celé České republice byl tento podíl 6,8 %. Relativně nejvíce neúplných rodinných domácností tvořených jednou rodinou se závislymi dětmi žilo ve větších obcích s počtem obyvatel od 2 tisíc. Největší podíl rodin bez závislých dětí (úplných i neúplných) byl v obcích s počtem obyvatel do 199 a v krajském městě.

Nerodinné hospodařící domácnosti byly z 89,2 % tvořeny domácnostmi jednotlivců a z 10,8 % se jednalo o vícečlenné domácnosti. Na celkovém počtu hospodařících domácností v kraji se domácnosti jednotlivců podílely 30,3 % (republikový podíl činil 32,5 %) a vícečlenné nerodinné domácnosti 3,7 % (4,9 % v celé ČR). Mezi velikostními skupinami obcí byl nejvyšší podíl domácností jednotlivců i vícečlenných nerodinných domácností na všech hospodařících domácnostech zaznamenán v krajském městě (36,1 %, resp. 5,3 %), nejnižší pak v obcích s 500 – 999 obyvateli (25,8 %, resp. 2,8 %).

Hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou byly ze 72,9 % složeny z **manželských párů** a z 8,0 % z **faktických manželství**, tj. nesezdaných soužití. V Pardubickém kraji byl podíl sezdaných svazků o 3,3 procentních bodů vyšší než v celé České republice. V nesezdaném svazku žil nejvyšší podíl domácností v krajském městě (9,7 % z celkového počtu hospodařících domácností tvořených jednou rodinou).

Z hlediska **způsobu bydlení** žilo z celkového počtu hospodařících domácností Pardubického kraje 205 548 (99,1 %) domácností v bytech, 0,8 % domácností žilo mimo byty a 0,1 % domácností bydlelo v zařízeních. Ve srovnání s republikovým podílem bylo v kraji mírně nižší zastoupení domácností bydlících mimo byty a přibližně stejný podíl domácností bydlících v zařízeních. Průměrný počet členů hospodařící domácnosti byl v kraji 2,4 (2,3 v celé ČR). Z velikostních skupin obcí byl největší průměrný počet členů hospodařící domácnosti v menších obcích; s rostoucí velikostí obcí byl průměrný počet členů domácnosti nižší.

Podrobnější analýza dat SLDB 2011 i dlouhodobého vývoje bude zpracována v analytické publikaci, která bude ve všech krajích vydána na konci září 2013.